

w sprawie wniosku Uniwersytetu Łódzkiego o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku filologia angielska prowadzonego na Uniwersytecie Łódzkim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim

§ 1

Na podstawie art. 245 ust. 4 i 5 w zw. z art. 258 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej:

utrzymuje w mocy ocenę pozytywną z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, wyrażoną w uchwale 188/2024 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie oceny programowej kierunku filologia angielska prowadzonego na Uniwersytecie Łódzkim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, uwzględniając opinię zespołu odwoławczego, uznało, iż argumenty oraz informacje dodatkowe przedstawione we wniosku Uniwersytetu Łódzkiego o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej kierunku filologia angielska prowadzonego na Uniwersytecie Łódzkim na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim nie uzasadniają zmiany oceny pozytywnej z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat, wyrażonej w § 1 uchwały nr 188/2024 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 marca 2024 r.

Ocena, o której mowa w § 1 przedmiotowej Uchwały, została wydana zgodnie z określonymi w Statucie Polskiej Komisji Akredytacyjnej warunkami przyznawania ocen, uwzględniającymi stopień spełnienia poszczególnych kryteriów oceny programowej.

Ocena pozytywna z okresem obowiązywania skróconym do 2 lat wynika stąd, iż proces kształcenia realizowany na Uniwersytecie Łódzkim nie w pełni umożliwia studentom kierunku filologia angielska osiągnięcie założonych efektów uczenia się dla studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim.

Spośród kryteriów określonych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1787), uszczegółowionych w załączniku nr 2 do Statutu Polskiej Komisji Akredytacyjnej, stanowiącego załącznik do uchwały nr 4/2018 Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 13 grudnia 2018 r. ze zm., kryteria:

1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się,
  2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się,
  3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie,
  10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów
- zostały spełnione częściowo.

Wydanie oceny pozytywnej na okres 2 lat uzasadniają błędy i niezgodności w zakresie wymienionych wyżej kryteriów, które zostały spełnione częściowo:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Brak pełnej i potwierdzonej formalnie informacji o przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych.

Kierunek filologia angielska był przyporządkowany do trzech dyscyplin: językoznawstwa jako dyscypliny wiodącej (odpowiednio w 71% i 68% w przypadku studiów pierwszego i drugiego stopnia) oraz literaturoznawstwa i nauk o kulturze i religii (w proporcjach odpowiednio 19% i 10% w przypadku studiów pierwszego stopnia oraz 18% i 14% w przypadku studiów drugiego stopnia). W raporcie zespołu oceniającego zdiagnozowano, że przyporządkowanie kierunku w przytoczonej proporcji liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo jest niewłaściwe, ponieważ wynika z błędnie przyjętego założenia, że zajęcia z zakresu praktycznej nauki języka angielskiego rozwijają wiedzę studentów w zakresie dyscypliny językoznawstwo.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że w nowym programie studiów, który będzie obowiązywał od roku akademickiego 2024/2025, zajęcia z bloku PNJA nie są już powiązane z dyscypliną naukową językoznawstwo. Jednocześnie jednak Uczelnia nie przedstawiła informacji o aktualnym udziale procentowym dyscyplin językoznawstwo, literaturoznawstwo i nauki o kulturze i religii w kształceniu na kierunku i nie wskazała dyscypliny wiodącej.

2. Nieodzwierciedlenie w efektach uczenia się proporcji przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, w tym w szczególności nieuwypuklenie przez te efekty dyscypliny wiodącej.

W raporcie zespołu oceniającego zdiagnozowano, że efekty uczenia się dla kierunku nie odzwierciedlają proporcji przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych: językoznawstwo, literaturoznawstwo oraz nauki o kulturze i religii, w tym w szczególności nie wskazują na wiodącą rolę dyscypliny naukowej językoznawstwo. W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia potwierdziła, że językoznawstwo i literaturoznawstwo są „mniej więcej równomiernie reprezentowane w programie studiów”. Jednocześnie, ponieważ efekty uczenia się objęte tym programem studiów nie zostały zmodyfikowane, nieprawidłowość polegająca na nieodzwierciedlaniu przez efekty uczenia się proporcji przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, w tym w szczególności nieuwypuklaniu przez te efekty dyscypliny wiodącej, nie została usunięta.

3. Brak spójności między przyjętą uchwałą senatu programem studiów a sylabusami opublikowanymi w USOS w odniesieniu do szczegółowych efektów uczenia się.

Program studiów określa wąski katalog szczegółowych efektów uczenia się. Jednocześnie program studiów zakłada, że pełen zestaw efektów uczenia się dla zajęć podany jest w opublikowanych w USOS sylabusach zajęć. Przyjęte w nich efekty uczenia się nie zawsze jednak odpowiadają efektom ujętym w programie studiów.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że problem braku spójności między efektami uczenia się określonymi w programie studiów i w sylabusach publikowanych w USOS zostanie przekazany Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia i omówiony na zebraniu z pracownikami. Planowane jest również powołanie koordynatora

ds. sylabusów, który będzie czuwał nad spójnością zapisów w systemie USOS w każdym cyklu nauki. Poza tym nie podjęto działań naprawczych w odniesieniu do programu studiów.

Skuteczność podjętych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

4. Niezapewnienie pełnej zgodności efektów uczenia się z charakterystykami PRK dla poziomu 6 i 7 (odpowiednio dla studiów pierwszego i drugiego stopnia).

W raporcie zespołu oceniającego zdiagnozowano brak zgodności efektów uczenia się z charakterystykami PRK. Na przykład w efektach uczenia się dla kierunku założono zbyt szeroki zakres wiedzy, którą nabyć powinien student w toku realizacji programu studiów, o czym świadczy efekt W01: „(zna i rozumie) w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska dotyczące nauk humanistycznych i ich miejsca w systemie nauk oraz ich specyfiki przedmiotowej i metodologicznej” (studia pierwszego stopnia) oraz analogiczny efekt W01 dla studiów drugiego stopnia: „(zna i rozumie) w pogłębionym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska dotyczące specyfiki przedmiotowej i metodologicznej nauk humanistycznych, którą jest w stanie rozwijać i twórczo stosować w działalności profesjonalnej”. Niepoprawnie również odniesiono do PRK część efektów powiązanych z dyscypliną nauki o kulturze i religii, łącząc dany efekt jednocześnie z charakterystykami o kodach WG i WK, co ilustrują następujące efekty dla studiów pierwszego stopnia: W08 („zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska dotyczące historii literatury i kultury anglojęzycznej w kontekście współczesnej cywilizacji) oraz W09 („zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska dotyczące zagadnień kultury anglojęzycznej oraz współczesnej cywilizacji”). Poza tym w efektach uczenia się, zarówno dla studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, pominięto następujące obszary charakterystyki WK PRK: (zna i rozumie) fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji oraz podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia nie odniosła się do sedna zarzutu i nie przedstawiła zmodyfikowanego katalogu efektów uczenia się, co uniemożliwia ocenę pełnej zgodności efektów uczenia się z charakterystykami PRK dla poziomu 6 i 7 (odpowiednio dla studiów pierwszego i drugiego stopnia).

5. Sformułowanie szczegółowych efektów uczenia się w sposób niespecyficzny dla poszczególnych zajęć i powielający ogólne efekty uczenia się.

W raporcie zespołu oceniającego zdiagnozowano nieprawidłowości w sposobie formułowania szczegółowych efektów uczenia się polegające na: powielaniu efektów ogólnych dla kierunku, np.: efekty dla zajęć *literatura amerykańska 1 i 2* (studia pierwszego stopnia) powielają efekty kierunkowe W01, W08, K01, natomiast na studiach drugiego stopnia, w przypadku zajęć *PNJA prezentacja* – efekty z kategorii umiejętności brzmią identycznie jak efekty U07 i U11 sformułowane dla kierunku. Niespecyficzność efektów uczenia się dla zajęć skutkuje powtarzalnością efektów uczenia się w przypadku zajęć wielosemestralnych, a także innych zajęć przewidzianych programem studiów, np.: efekt o brzmieniu: „zna i rozumie zjawiska dotyczące struktury współczesnego języka angielskiego” użyty został do opisanego wiedzy, którą studenci zdobywają na następujących zajęciach na studiach pierwszego stopnia: *PNJA1, Pnja 2, Pnja 3, Pnja 4, Pnja 5, Pnja 6, Pnja słownictwo, Pnja wypowiedź ustna 1, Pnja wypowiedź ustna 2, Pnja wypowiedź*

ustna 3, PNJA wypowiedź ustna 4, PNJA gramatyka praktyczna 1 oraz PNJA gramatyka praktyczna 2.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia nie odniosła się do sedna zarzutu i nie przedstawiła zmodyfikowanego katalogu efektów uczenia się, co uniemożliwia ocenę prawidłowości sformułowania szczegółowych efektów uczenia się.

6. Nierozdzielenie w programie studiów efektów służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, które zostały określone w załączniku nr 1 do obowiązującego rozporządzenia MNiSW z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, od efektów uczenia się, które dotyczą dodatkowych kompetencji w zakresie kształcenia na I etapie edukacyjnym oraz edukacji dorosłych.

W raporcie zespołu oceniającego zdiagnozowano, że w katalogu efektów dla zajęć, które służą realizacji standardu kształcenia nauczycieli, np. *dydaktyka przedmiotu I.2 – nauczanie języka w szkole podstawowej*, efekty uczenia się odnoszące się do innych etapów edukacyjnych niż przewidziane w standardzie, takie jak znajomość metod i technik nauczania języka angielskiego w przedszkolu i na pierwszym etapie edukacyjnym, powiązano z efektami określonymi przez ten standard.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia deklaruje, że wskaże w programie specjalności nauczycielskiej efekty uczenia się, które dotyczą dodatkowych kompetencji w zakresie kształcenia na pierwszym etapie edukacyjnym oraz edukacji dorosłych.

Skuteczność podjętych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

7. Nieuwzględnienie w programie kształcenia nauczycieli kompletu efektów szczegółowych wynikających ze standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, które zostały określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia MNiSW z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela. Efekty uczenia się dla specjalności nauczycielskiej nie zawierają kompletu efektów uczenia się określonych w standardzie z uwagi na to, że dokonano przekształceń i parafraz tych efektów, połączono je w autorski sposób lub potraktowano wybiórczo.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia informuje, że w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2024/2025 efekty uczenia się zostały zmodyfikowane w sposób w pełni i dosłownie odzwierciedlający efekty uczenia się sformułowane w standardzie, co zostanie wprost wykazane tworzoną matrycą, w której zestawione zostaną szczegółowe efekty uczenia się ze standardu z efektami osiąganymi na specjalności nauczycielskiej.

Skuteczność podjętych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia stwierdza, iż uznaje ocenę wyrażoną w przedmiotowej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej za zaniżoną i wnioskuje o przyznanie oceny pozytywnej na okres 6 lat. Uczelnia uzasadnia wnioski w sposób następujący: „Zarówno przebieg wizytacji Zespołu Oceniającego, jak i jego raport oraz wynikająca z niego późniejsza uchwała Prezydium PKA mają charakter subiektywny i koncentrują się wybiórczo na szczegółach dotyczących zapisów w programie studiów, a nie

na stanie faktycznym, czyli procesie nauczania na naszym kierunku. Odnosimy wrażenie, że ocena procesu kształcenia na kierunku skupiła się na formalizmach i niuansach proceduralnych, bagatelizując to, co jest najważniejsze, czyli studentów oraz rzeczywisty przebieg procesu kształcenia. Ubolewamy, że pomimo zakończenia pandemii oraz powrotu do stacjonarnej formy oceny programowej, Zespół Oceniający nie pojawił się na Uniwersytecie Łódzkim, a spotkania odbyły się w formie zdalnej. Utrudniło to wiele czynności, a niektóre wręcz uniemożliwiło. Hospitacja zajęć, czyli jedna z kluczowych form pozyskania wiedzy o rzeczywistym przebiegu procesu kształcenia, została przeprowadzona w znikomym stopniu, i to w formie, która nie pozwoliła na dobre zapoznanie się ze stanem faktycznym”. Następnie Uczelnia wymienia „najistotniejsze zarzuty uchwały Prezydium PKA, z którymi się nie zgadza:

„1. Pewne zarzuty postawione w uchwale odnoszą się do braku potwierdzenia zmian w programie studiów, które właśnie wprowadzamy. Do odpowiedzi na raport Zespołu Oceniającego załączyliśmy jedynie siatki zajęć nowego programu, uzupełniając je o podanie konkretnych zmian w opisie programu. Do niniejszego dokumentu załączamy cały program studiów, żeby ostatecznie wyjaśnić sprawę. Program studiów jest procedowany przez organy uczelni i będzie zatwierdzony przez Senat UŁ; będzie zatem obowiązywał od roku 2024/25.

Uchwała wielokrotnie wspomina, że poinformowaliśmy PKA o wprowadzeniu pewnych zmian w programie studiów. Informuje się nas, że skuteczność naszych działań będzie można ocenić po dwóch latach (choć większość z nich widać już w nowym programie studiów). Uznajemy to za brak zaufania do uczelni o takich tradycjach i pozycji w polskim szkolnictwie wyższym jak Uniwersytet Łódzki. Jeśli zobowiązujemy się do podjęcia pewnych działań, a większość z nich wprowadzamy już teraz do programu studiów, który będzie obowiązywał od najbliższego roku akademickiego, to należy uznać, że tak będzie.

2. Większość argumentów przytoczonych w raporcie Zespołu Oceniającego PKA jak i w w/w uchwale oparta jest na subiektywnej interpretacji zarówno przepisów, jak i naszego programu studiów.

Przykład A. Na stronie 2 uchwały wytknięto nam „Nieodzwierciedlenie w efektach uczenia się proporcji przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, w tym w szczególności nieuwypuklenie przez te efekty dyscypliny wiodącej”. Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych nie wynika z listy efektów uczenia się, ale jest wyliczane na podstawie procentowego udziału punktów ECTS przyporządkowanych danym przedmiotem do wszystkich punktów ECTS. Stawianie zarzutu o nieodzwierciedlenie tych proporcji na podstawie liczby efektów uczenia się dotyczących danych dyscyplin na liście wszystkich efektów uczenia się w programie studiów jest nieprawidłowe i opiera się na nielogicznym zinterpretowaniu programu studiów jako całości. (Przykładowo: jeśli w programie studiów mamy 10 EUS przyporządkowanych do dyscypliny A oraz 11 EUS przyporządkowanych do dyscypliny B, ale program przypisuje 51% punktów ECTS do dyscypliny A, to dyscyplina A jest wiodącą.)

Przykład B. Również na stronie 2 i 3 uchwały czytamy, że „w efektach uczenia się dla kierunku założono zbyt szeroki zakres wiedzy, którą powinien zdobyć student w toku realizacji programu studiów, o czym świadczy efekt W01: „(zna i rozumie) w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska dotyczące nauk humanistycznych i ich miejsca w systemie nauk oraz ich specyfiki przedmiotowej i metodologicznej” (studia pierwszego stopnia) oraz analogiczny efekt W01 dla studiów drugiego stopnia.

Zarzut o założeniu zbyt szerokiego zakresu wiedzy uznajemy w kontekście brzmienia przywołanego EUS za pozbawiony jakichkolwiek logicznych podstaw i wynikający jedynie

z dalece subiektywnej interpretacji zapisu. Przykładowo, jeden z efektów uczenia się przedmiotu „Wiedza o nauczaniu i przyswajaniu języka” („zna klasyczne i współczesne teorie dotyczące przyswajania, uczenia się i nauczania języka oraz ich wartości aplikacyjne”) czy przedmiotu „Językoznawstwo angielskie” („wie czym jest język i jakie ma funkcje oraz ma świadomość różnych sposobów definiowania języka w zależności od teorii językoznawczej”) wpisują się w efekt W01 i ich osiągnięcie nie oznacza „zbyt szerokiego zakresu wiedzy”. Określenie „zbyt szeroki zakres wiedzy” w tym kontekście (zwracamy uwagę na słowo „wybrane” w W01) jest na tyle subiektywne, że nie może służyć uzasadnieniu niespełnienia kryterium oceny”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła swoją interpretację oraz ocenę wybranych elementów zarzutów zawartych w kwestionowanej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, przy czym niesłusznie określiła te zarzuty jako przykłady „formalizmów i niuansów proceduralnych”. Formalizmem, niuansiem ani błahostką nie jest na przykład przyporządkowanie ocenianego kierunku do dyscyplin naukowych. Z tej kluczowej decyzji wynika bowiem wiele problemów związanych z konstrukcją programu studiów, zdiagnozowanych podczas wizytacji. Jak wynika z dokumentacji oraz treści zarzutu 1, przyporządkowanie to ulegało już wcześniej modyfikacjom. Choć we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie odnosi się do kwestii zmian przyporządkowania ocenianego kierunku do dyscyplin naukowych, poprzestając na chybionej krytyce zarzutu, z załączonych do tego wniosku nowych programów studiów pierwszego i drugiego stopnia – które nie zostały jeszcze przyjęte stosowną uchwałą ciała kolegialnego – wynika, iż ponownie dokonano istotnych zmian przyporządkowania. Na studiach pierwszego stopnia dyscyplinę wiodącą stanowi, zgodnie z przedstawionym projektem programu studiów, językoznawstwo – 53%, a dyscypliny uzupełniające to literaturoznawstwo – 31% oraz nauki o kulturze i religii – 16%. Na studiach drugiego stopnia dyscyplinę wiodącą stanowi językoznawstwo – 51 %, a dyscypliny uzupełniające to literaturoznawstwo – 31% oraz nauki o kulturze i religii – 18 %. Tym samym, mimo otwartej krytyki działań zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej, Wnioskodawca dostrzegł konieczność wprowadzenia zmian przyporządkowania ocenianego kierunku do dyscyplin naukowych i przedstawił te zmiany w załączniku, bez komentarza i jedynie w formie projektu.

Ponadto Wnioskodawca mylnie interpretuje sformułowania zawarte w kwestionowanej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, dowodząc, że „Przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych nie wynika z listy efektów uczenia się, ale jest wyliczane na podstawie procentowego udziału punktów ECTS przyporządkowanych danym przedmiotem do wszystkich punktów ECTS. Stawianie zarzutu o nieodzwierciedlenie tych proporcji na podstawie liczby efektów uczenia dotyczących danych dyscyplin na liście wszystkich efektów uczenia się w programie studiów jest nieprawidłowe”. Uważna lektura zarzutu 2 wskazuje na to, że nie odnosi się on do liczby czy też listy efektów uczenia się – jak dowodzi Wnioskodawca – lecz do liczby punktów ECTS (w zarzucie 1 jest mowa o „proporcji liczby punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów do dyscypliny naukowej językoznawstwo”), jak również do sposobu sformułowania efektów uczenia się. Czcza polemika dotycząca interpretacji frazy „szeroki zakres wiedzy”, zawartej w zarzucie 4 skarżonej uchwały Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej, również przystania

Wnioskodawcy kwestie zasadnicze, które nie zostały poruszone we wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.

Odpowiedzi Uczelni odnoszą się do wybranych aspektów zarzutów 1, 2 oraz 4, pomijając zupełnie pozostałe cztery zarzuty. Ponadto programy studiów pierwszego i drugiego stopnia, które załączono do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Senat Uniwersytetu Łódzkiego, a Wnioskodawca nie wykazał związku tych projektów z zarzutami zawartymi w kwestionowanej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Podsumowując, odpowiedzi Uczelni nie niwelują istoty zarzutów 1–7 w odniesieniu do kryterium 1.

Nie ma podstaw do zmiany oceny kryterium 1.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Nieokreślenie treści programowych dla części zajęć w programie studiów.

W raporcie zespołu oceniającego zdiagnozowano brak treści programowych niektórych zajęć, w tym w szczególności oferowanych w ramach nowej specjalności na studiach pierwszego stopnia – *akademickiej rozszerzonej*.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia nie odniosła się do sedna zarzutu i nie przedstawiła brakujących treści programowych.

2. Niezapewnienie treści programowych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii gwarantujących osiągnięcie przez wszystkich studentów efektów uczenia się odnoszących się do tej dyscypliny, powiązanych z odpowiednim poziomem PRK.

Treści programowe zajęć przypisanych do nauk o kulturze i religii obejmują zagadnienia związane na przykład z modelami społecznymi i klasowymi, mediami, modą, stylami architektonicznymi, sztuką, popkulturą i edukacją. Treści te nie zapewniają osiągnięcia pogłębionej wiedzy, która obejmuje wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną w tej dyscyplinie. Poza tym na studiach drugiego stopnia treści w dyscyplinie nauki o kulturze i religii pojawiają się tylko w ramach zajęć do wyboru.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała o planowanych modyfikacjach treści powiązanych z dyscypliną nauki o kulturze i religii w celu zapewnienia odpowiedniego poziomu ich zaawansowania oraz o wprowadzeniu obowiązkowych dla wszystkich studentów studiów drugiego stopnia zajęć *kultura krajów anglojęzycznych*.

Skuteczność tych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

3. Włączenie do treści programowych zajęć służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela treści, które tego standardu nie dotyczą.

Treści programowe w zakresie przygotowania do wykonywania zawodu nauczyciela odnoszą się, w ramach realizacji standardu, do nauczania na etapie edukacyjnym, do którego przygotowania standard nie uwzględnia, np. do nauczania na pierwszym etapie edukacyjnym w wypadku zajęć *dydaktyka przedmiotu I.1 – nauczanie języka w szkole podstawowej*.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię poinformowała, że treści programowe wykraczające poza standard przygotowujący do wykonywania zawodu nauczyciela będą realizowane w ramach godzin, które nie służą realizacji standardu, co zostanie wykazane w programie studiów obowiązującym od roku akademickiego 2024/2025.

Skuteczność tych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

4. Niezapewnienie w programie studiów zajęć z zakresu nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS dla wszystkich specjalności.

Zajęcia powiązane z dziedziną nauk społecznych obecne są w programie studiów jedynie na specjalności nauczycielskiej. W przypadku studiów pierwszego stopnia zajęcia z dziedziny nauk społecznych obejmują *podstawy psychologii rozwojowej* (2 ECTS), *komunikację w edukacji* (2 ECTS), *organizację pracy szkoły z prawem oświatowym* (1 ECTS), *podstawy pedagogiki* (2 ECTS) oraz *specjalne potrzeby edukacyjne* (2 ECTS). Na studiach drugiego stopnia zaplanowano tylko jeden kurs w dyscyplinie psychologia (*psychologia dla nauczycieli*, 2 ECTS). W odniesieniu do pozostałych specjalności w programach studiów pierwszego i drugiego stopnia nie zaplanowano żadnych zajęć z dziedziny nauk społecznych. Tym samym wymóg zapewnienia studentom kierunku z dziedziny nauk humanistycznych zajęć z dziedziny nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 ECTS został spełniony jedynie w przypadku specjalności nauczycielskiej na studiach pierwszego stopnia.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię poinformowała, że planuje działania mające zapewnić w programie studiów zajęcia z zakresu nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS na wszystkich specjalnościach.

Skuteczność tych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnię podnosi w punkcie 3, co następuje: „Pewne argumenty przytoczone w uchwale subiektywnie i arbitralnie odnoszą się do tego, co powinien zawierać program studiów. Kwestie te nie wynikają z żadnych przytoczonych przepisów i są jedynie efektem poglądu.

Przykład A. Na stronie 4 uchwały stawiany jest zarzut o „nieokreśleniu treści programowych dla części zajęć w programie studiów”. Kwestia ta była wyjaśniana w czasie wizytacji (nagrania spotkań do sprawdzenia): pewne zajęcia w programie studiów mają charakter elektywny bądź cykliczny i przedstawienie ich treści programowych jest niemożliwe, bo podobne lub identyczne EUS są realizowane na innych treściach. Przykładem są seminaria dyplomowe: zarówno tematy seminariów, jak i osoby je prowadzące często się zmieniają, odzwierciedlając tematykę naszych badań naukowych (co w innym kontekście Zespół Oceniający postrzega pozytywnie). Taki sam charakter mają zajęcia wymieniane przy opisie tego zarzutu. [...]

Liczne zarzuty dotyczące kształcenia nauczycieli wynikają z interpretacji rozporządzeń ministerialnych dotyczących kształcenia nauczycieli. Jest niepokojące, że Zespół Oceniający dokonuje takich interpretacji w sposób, który często różni się od interpretacji dokonywanych przez inne Zespoły Oceniające PKA przeprowadzające wizytacje na innych kierunkach (mamy porównanie w skali całego Wydziału Filologicznego UŁ).

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła w odniesieniu do zarzutów 1 oraz 3 polemikę z poprzednią uchwałą Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Nie odniosła się do pozostałych dwóch zarzutów. Stwierdzenie, iż przedstawienie treści programowych zajęć do wyboru oraz cyklicznych nie jest możliwe, jest nieuprawnione. Takie założenie skutkuje bowiem tym, że studenci nie otrzymują w sylabusie informacji, które są dla nich kluczowe przy wyborze tych zajęć. Odpowiedź na zarzut 3 jest ogólnikowa i gołosłowna.

Odpowiedzi Uczelni odnoszą się do wybranych aspektów zarzutów 1 oraz 3, pomijając zupełnie pozostałe dwa. Ponadto programy studiów pierwszego i drugiego stopnia, które załączono do wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Senat Uniwersytetu Łódzkiego, a Wnioskodawca nie wykazał związku tych projektów z zarzutami zawartymi w kwestionowanej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Podsumowując, odpowiedzi Uczelni nie niwelują istoty zarzutów 1–4 w odniesieniu do kryterium 2.

Nie ma podstaw do zmiany oceny kryterium 2.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Warunki rekrutacji na studia drugiego stopnia nie zapewniają, że kandydaci posiadają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie 6 PRK w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowany został kierunek studiów.

Na studia drugiego stopnia przyjmowani są kandydaci wyłącznie na podstawie dyplomu ukończenia studiów pierwszego lub drugiego stopnia oraz znajomości języka angielskiego na poziomie C1. Takie kryteria i praktyka rekrutacyjna nie gwarantują, że kandydat będzie posiadał wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie 6 PRK w zakresie wszystkich dyscyplin, do których przyporządkowano kierunek studiów, tj. językoznawstwa, literaturoznawstwa i nauk o kulturze i religii.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że podejmie starania, aby zmodyfikować warunki rekrutacji.

Skuteczność tych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

2. Niespójna i niepełna dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania.

Dokumentacja procesu dyplomowania, opisana w regulaminie studiów oraz w szczegółowych zasadach dyplomowania na Wydziale Filologicznym UŁ, jest niespójna, w tym w szczególności w odniesieniu do poziomu języka, poziomu zaawansowania wiedzy odpowiednio na studiach pierwszego i drugiego stopnia oraz dyscyplin, w obrębie których możliwe jest powstawanie prac dyplomowych.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że dokona uspołnienienia i uzupełnienia dokumentacji.

Skuteczność tych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

3. Niezgodne ze standardem metody weryfikacji efektów uczenia się w przypadku zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

Dobór metod weryfikacji efektów uczenia się nie gwarantuje spełnienia reguł i wymagań zawartych w standardzie kształcenia, zgodnie z którym efekty w zakresie wiedzy weryfikowane są za pomocą egzaminu (pisemnego lub ustnego), natomiast efekty związane z umiejętnościami wymagają bezpośredniej obserwacji studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego. Choć poszczególne efekty przypisane do zajęć są przyporządkowane do wszystkich trzech kategorii efektów w standardzie (wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne), to zdarza się, że wszystkie weryfikowane są tymi samymi metodami. Przykładowo na zajęciach *dydaktyka przedmiotu II.1 – szkoły ponadpodstawowe* wszystkie efekty weryfikowane są za pomocą egzaminu pisemnego, podczas gdy odniesione zostały do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Na zajęciach *diagnostyka edukacyjna* wszystkie efekty, przyporządkowane do różnych kategorii w standardzie, weryfikowane są za pomocą testu. Analogiczna sytuacja (test pisemny) ma miejsce na zajęciach *podstawy dydaktyki oraz organizacji pracy szkoły z prawem oświatowym*.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że dokona przeglądu sylabusów zajęć na specjalności nauczycielskiej pod kątem poprawności metod weryfikacji efektów uczenia się.

Skuteczność tych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia podnosi w punkcie 3, co następuje: „Pewne argumenty przytoczone w uchwale subiektywnie i arbitralnie odnoszą się do tego, co powinien zawierać program studiów. Kwestie te nie wynikają z żadnych przytoczonych przepisów i są jedynie efektem poglądu. [...]

Przykład B. Na stronie 6 uchwały stawiany jest zarzut dotyczący „niepełnej dokumentacji dotyczącej procesu dyplomowania”, motywowany głównie brakiem odniesienia do poziomu języka pracy. Zarzut wynika również z subiektywnej oceny, co powinna w/w dokumentacja zawierać. Pracę dyplomową piszą studenci ostatniego roku studiów i ich poziom języka jest określony w EUS zajęć dotyczących bezpośrednio nauki języka. Dodawanie takiej informacji w w/w dokumentacji uznajemy za niecelowe, bo poziom językowy studentów jest oczywisty. Zwracamy uwagę na to, że w/w dokumentacja musi mieć zwięzły charakter. [...]

6. W odniesieniu do jednego z zarzutów (s. 5-6, „warunki rekrutacji na studia drugiego stopnia nie zapewniają, że kandydaci posiadają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie 6 PRK w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowany został kierunek studiów”) należy stwierdzić, że formułowanie go w ten sposób podważa istotę przyjętego w Polsce systemu bolońskiego studiów wyższych. Zgodnie z subiektywną interpretacją Zespołu Oceniającego i uchwały należałoby prawdopodobnie analogiczny zarzut postawić większości kierunków studiów drugiego stopnia na większości polskich uczelni: zgodnie z opinią Zespołu Oceniającego, kandydatem na studia drugiego stopnia powinien być absolwent tego samego kierunku na studiach pierwszego stopnia. Idea studiów 3 plus 2 polega natomiast na możliwości zmiany kierunku po zdobyciu tytułu licencjata”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia przedstawiła w odniesieniu do zarzutów 1 oraz 2 polemikę z wcześniejszą uchwałą Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Nie odniosła się do zarzutu 3. Stwierdzenie zawarte w punkcie 6 pozostaje

w sprzeczności ze stwierdzeniem z punktu 3 wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Jeśli bowiem Uczelnia zakłada, że na studia drugiego stopnia mogą być przyjęci absolwenci zupełnie innych kierunków niż filologia angielska, to kompetencje językowe, podobnie zresztą jak przygotowanie merytoryczne w zakresie dyscyplin, do których oceniany kierunek został przyporządkowany, wcale nie są sprawą oczywistą, o której nie warto wzmiankować w sylabusie zajęć *seminarium dyplomowe*. Odpowiedzi Uczelni nie przedstawiają działań naprawczych i nowych okoliczności. Analiza załączonych projektów programów studiów pierwszego i drugiego stopnia także nie wskazuje na podjęcie skutecznych działań naprawczych. Podsumowując, odpowiedzi Uczelni nie niwelują istoty zarzutów 1–3 w odniesieniu do kryterium 3.

Nie ma podstaw do zmiany oceny kryterium 3.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Nieskuteczne procedury zatwierdzania i wprowadzania zmian w programie studiów.

W Uczelni obowiązują formalne procedury zatwierdzania i modyfikowania programów studiów. Inicjatywa wychodzi z katedr, proponowane zmiany są opiniowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, która rekomenduje je Radzie Wydziału Filologicznego UŁ. Następnie programy lub zmiany programowe kierowane są do Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia, która po wprowadzeniu poprawek, korekt, sugerowanych zmian i uzupełnień rekomenduje program Senatowi UŁ. Choć programy studiów i wprowadzane w nich zmiany podlegają kilkuetapowej weryfikacji, to w przypadku ocenianego kierunku nie przyczyniło się to do zdiagnozowania problemów merytorycznych oraz błędów formalnych takich jak: 1) niespójność regulacji dotyczących procesu dyplomowania w odniesieniu do poziomu języka, poziomu zaawansowania wiedzy oraz dyscyplin, w obrębie których możliwe jest powstawanie prac dyplomowych; 2) niekompletność sylabusów.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnia poinformowała, że podjęto działania naprawcze mające na celu bardziej skuteczne i systematyczne monitorowanie programów studiów na poziomie Wydziału, przed zatwierdzeniem przez senat Uczelni. W porozumieniu z Wydziałową Komisją ds. Jakości Kształcenia podjęto decyzję o monitorowaniu realizowanego programu studiów z udziałem wykładowców na danym kierunku.

Skuteczność podjętych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

2. Brak systematycznych i kompleksowych ocen programu studiów.

Na kierunku nie przeprowadza się – opartej na wynikach analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych – systematycznej oceny programu studiów obejmującej co najmniej efekty uczenia się, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów. Skutkiem tego nie dostrzeżono na przykład: 1) braku pełnej spójności efektów uczenia się z charakterystykami PRK, 2) braku kompletności treści programowych czy 3) niespełniania przez program studiów wszystkich wymagań prawa powszechnie obowiązującego.

W odpowiedzi na raport zespołu oceniającego Uczelnię poinformowała, że program studiów będzie podlegał systematycznej i kompleksowej ocenie na poziomie Wydziału.

Skuteczność podjętych działań będzie możliwa do oceny po upływie dwóch lat.

Stanowisko Uczelni

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnię podnosi w punkcie 5, co następuje: „Pewne zarzuty formułowane w uchwale pojawiają się niejednokrotnie. Na przykład, podany powyżej casus „niepełnej dokumentacji procesu dyplomowania” został wymieniony w kryterium 3 i kryterium 10. Wykazanie nieistotności zarzutu w naturalny sposób usuwa go z oceny w każdym miejscu, gdzie jest formułowany.” W końcowej części wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnię stwierdza, że „W raporcie Zespołu Oceniającego pojawiały się sformułowania świadczące o braku obiektywności i negatywnym nastawieniu do oceny naszego procesu kształcenia. [...] Jest to zdumiewające, szczególnie w świetle faktu, że podczas spotkania podsumowującego wizytację (spotkanie było nagrywane) przewodnicząca Zespołu Oceniającego pozytywnie oceniła współpracę z nami i podkreślała, że ocena programowa to proces polegający na współpracy, z której każda strona może coś wynieść. Nie dostrzegamy chęci tej współpracy w raporcie.

Przepisy stanowią, że każde kryterium oceny może być ocenione jako spełnione, spełnione częściowo, lub niespełnione. Różnica między ocenieniem kryterium jako „spełnione”, a „spełnione częściowo” nie jest dokładnie określona i może wynikać z wrażeń Zespołu Oceniającego, na których opiera się uchwała Prezydium PKA. Spełnienie każdego kryterium w 100% nie jest możliwe na żadnym kierunku i żadnej uczelni. Rozróżnienie między „spełnieniem”, a „częściowym spełnieniem” kryteriów ma zatem charakter w pewnym stopniu arbitralny. W naszym przypadku, jak argumentujemy powyżej, owa arbitralność była obciążona negatywnym nastawieniem Zespołu Oceniającego i skoncentrowaniem się na kwestiach, które uznano za stosowne skrytykować. Niewielkie usterki lub uchybienia w sylabusach lub opisie programu studiów były dla Zespołu Oceniającego zdecydowanie ważniejsze niż rzeczywiste zalety programu (podkreślane w czasie ustnego podsumowania na końcowym spotkaniu z władzami Uczelnię), profesjonalnie prowadzone zajęcia (co także podkreślano), bardzo dobrze rozbudowana współpraca międzynarodowa i inne zalety kierunku. Nie została uznana gotowość do dokonania korekty zauważonych usterek i przedstawienie tej korekty w odpowiedzi na raport Zespołu Oceniającego. Spodziewaliśmy się przekazania nam dobrych praktyk, życzliwego zwrócenia uwagi na niedociągnięcia w programie studiów, które jesteśmy zawsze gotowi korygować”.

Stanowisko Prezydium PKA

We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnię nie odniosła się do meritum zarzutów sformułowanych w odniesieniu do kryterium 10. Zakwestionowała natomiast zasadność przywoływania podobnych zarzutów w odniesieniu do kryterium 3 oraz 10. Taka odpowiedź Uczelnię wskazuje na to, że postrzega ona wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia jako zbiór dokumentów pozostających bez związku z konstrukcją oraz realizacją programu studiów, jak również takimi elementami jak przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz procedura dyplomowania. Zgodnie z zasadami dokonywania oceny programowej przez zespoły oceniające Polskiej Komisji Akredytacyjnej wszystkie te elementy są ze sobą powiązane, a problemy wskazane w odniesieniu do poszczególnych kryteriów rzutują na ocenę kryterium

10. Świadczą bowiem o nieskuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Jeśli Uczelnia nie jest w stanie sama dostrzec i rozwiązać problemów, a przy tym odbiera krytyczne uwagi zespołu oceniającego jako negatywne nastawienie, to stwierdzenie wadliwości funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia jest uzasadnione.

Argument dotyczący płynności granicy pomiędzy kryterium spełnionym a spełnionym częściowo jest chybiony. W kwestionowanej uchwale Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej sformułowano liczne zarzuty w odniesieniu do czterech z dziesięciu kryteriów oceny. We wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy Uczelnia nie przedstawiła żadnych skutecznych działań naprawczych, wysuwając ryzykowną tezę o negatywnym nastawieniu zespołu oceniającego. Analiza dokumentacji wskazuje na przeprowadzenie oceny w sposób profesjonalny i na brak merytorycznych odpowiedzi ze strony Uczelni. Uniwersytet Łódzki i oceniany kierunek mają bez wątpienia piękne tradycje kształcenia i osiągnięcia te zostały docenione, o czym świadczy wysoka ocena kryteriów 4, 5, 6, 7, 8 oraz 9. Takie tradycje obligują do szczególnie wyjątkowej dbałości o wysoką jakość kształcenia.

Podsumowując, odpowiedzi Uczelni nie niwelują istoty zarzutów 1 i 2 w odniesieniu do kryterium 10.

Nie ma podstaw do zmiany oceny kryterium 10.

Biorąc pod uwagę utrzymanie w mocy oceny „spełnione częściowo” w stosunku do kryteriów: 1, 2, 3 oraz 10, Prezydium PKA stwierdza, iż nie zostały spełnione warunki do zmiany oceny wydanej w uchwale nr 188/2024 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 21 marca 2024 r.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej zobowiązuje uczelnię wymienioną w § 1 do realizacji następujących zaleceń:

W odniesieniu do kryterium 1:

1. Zaleca się przyporządkowanie kierunku do dyscyplin naukowych w taki sposób, aby było ono spójne z programem studiów.
2. Zaleca się odzwierciedlenie w efektach uczenia się proporcji przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych, w tym w szczególności uwypuklenie przez te efekty dyscypliny wiodącej.
3. Zaleca się zapewnienie spójności między przyjętą uchwałą senatu programem studiów a sylabusami opublikowanymi w USOS, w tym w szczególności w odniesieniu do szczegółowych efektów uczenia się.
4. Zaleca się zapewnienie pełnej zgodności efektów uczenia się z charakterystykami PRK dla poziomu 6 i 7 (odpowiednio dla studiów pierwszego i drugiego stopnia).
5. Zaleca się sformułowanie szczegółowych efektów uczenia się w sposób specyficzny dla poszczególnych zajęć i niepowielający ogólnych efektów uczenia się.
6. Zaleca się rozdzielenie w programie studiów efektów służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, które zostały określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia MNiSW z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, od efektów uczenia

się, które dotyczą dodatkowych kompetencji w zakresie kształcenia na pierwszym etapie edukacyjnym oraz edukacji dorosłych.

7. Zaleca się uwzględnienie w programie kształcenia nauczycieli kompletu efektów szczegółowych wynikających ze standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, które zostały określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia MNiSW z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

W odniesieniu do kryterium 2:

1. Zaleca się określenie treści programowych dla wszystkich zajęć w programie studiów.
2. Zaleca się zapewnienie treści programowych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii gwarantujących osiągnięcie przez wszystkich studentów efektów uczenia się odnoszących się do tej dyscypliny, powiązanych z odpowiednim poziomem PRK.
3. Zaleca się wyłączenie z treści programowych zajęć służących realizacji standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela treści, które tego standardu nie dotyczą.
4. Zaleca się zapewnienie w programie studiów zajęć z zakresu nauk społecznych w wymiarze co najmniej 5 punktów ECTS dla wszystkich specjalności.

W odniesieniu do kryterium 3:

1. Zaleca się modyfikację warunków rekrutacji na studia drugiego stopnia, tak aby zapewniały one, że kandydaci posiadają wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne na poziomie 6 PRK w zakresie dyscyplin, do których przyporządkowany został kierunek studiów.
2. Zaleca się uspoźnienie i uzupełnienie dokumentacji dotyczącej procesu dyplomowania.
3. Zaleca się, w przypadku zajęć przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, dostosowanie metod weryfikacji efektów uczenia się do wymogów wynikających ze standardu przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, które zostały określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia MNiSW z dn. 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

W odniesieniu do kryterium 10:

1. Zaleca się wprowadzenie skutecznej diagnostycznej weryfikacji programów studiów przed przyjęciem ich przez senat Uczelni.
2. Zaleca się wprowadzenie na kierunku systematycznej, kompleksowej oceny programu studiów.

Pozostałe kryteria zostały spełnione.

§ 2

Zalecenia powinny być zrealizowane w terminie do końca roku akademickiego poprzedzającego rok, w którym przeprowadzone zostanie kolejne postępowanie oceniające, wskazany w § 3.

§ 3

Z uwagi na zaistnienie okoliczności przewidzianych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 3 do Statutu kolejne postępowanie oceniające na kierunku filologia angielska na uczelni wymienionej w § 1 nastąpi w roku akademickim 2025/2026.

Uchwała nr 307/2024
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 9 maja 2024 r.

---

§ 4

Uchwałę Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

1. Minister Nauki,
2. Rektor Uniwersytetu Łódzkiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Polskiej Komisji Akredytacyjnej